

Brazília

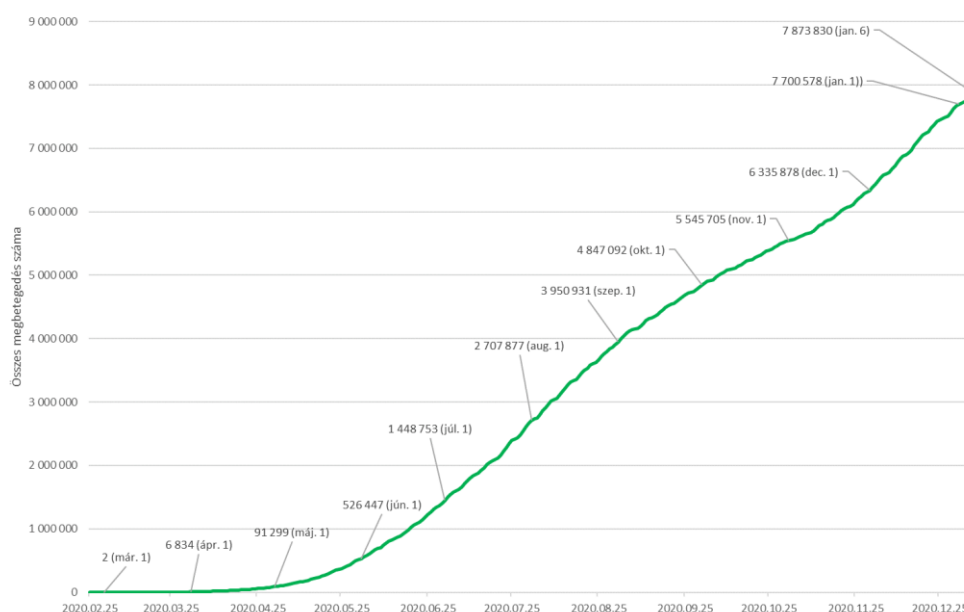
Utolsó frissítés dátuma: 2021.01.06.

Fertőzöttség állapota

Fertőzések száma

Braziliában január 6-án az Egészségügyi Minisztérium által közölt laboratóriumi vizsgálatokkal igazolt koronavírus megbetegedések száma **7.873.830**. Az Egészségügyi Minisztérium közleménye szerint a koronavírus betegek közül **január 6-ig 198.974 személy halálozott el**. Brazília a halálozások abszolút számát tekintve a világ második legsúlyosabb járványhelyzetben lévő országa, a fertőzésszámban az USA és India után a harmadik.

Különösen veszélyeztetettnek számítanak a nagyvárosi nyomornegyedekben (favelák) élők. Mivel egy lakótérben sokan élnek, a karantén nem megoldható, emellett több negyedben hiányzik a víz, így minimális fertőtlenítésre sincs lehetőség. 2019-es felmérés szerint az országban 13,6 millióan élnek favelákban.

1. sz. grafikon: COVID-19 megbetegedések a rögzítés időpontja szerint

Forrás: Brazil Egészségügyi Minisztérium

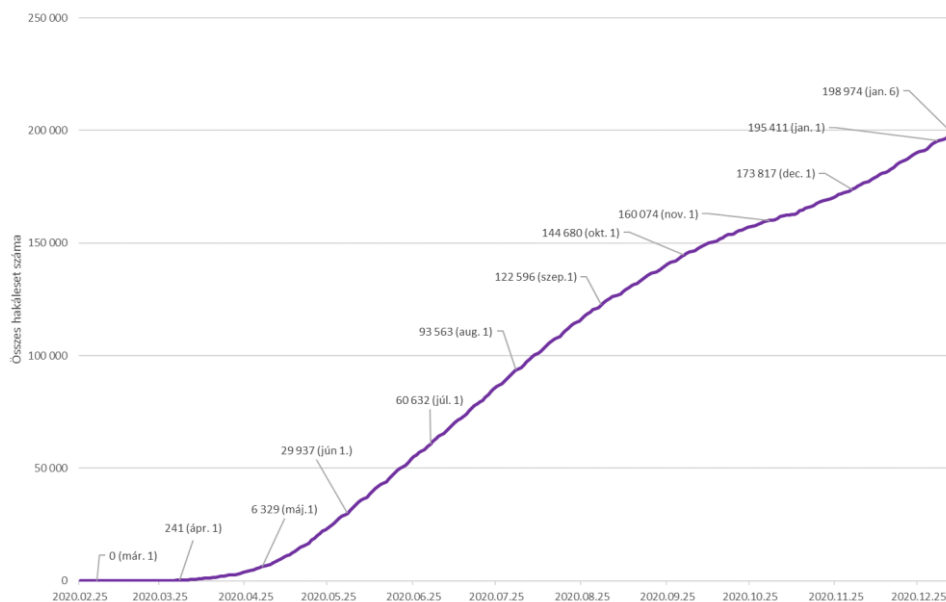
Járványhelyzet állapota:

Braziliában a COVID-19 járvány a **tömeges megbetegedés** szakaszában jár, és a **WHO értékelése alapján az első hullám – tagállamonként különböző időpontban – július 28. és augusztus 30. között érte el a csúcspontját**. December utolsó hetében mind az új fertőzések, mind a halálestek napi átlagai az első hullám június-augusztus közötti nagyságrendjeit mutatták. Január 4-én az új fertőzöttek kéthetes napi átlaga 35.010, a halálesteké pedig 662 volt. A százezer lakosra eső fertőzöttek száma 3.690, a halálesteké 94. Mindkét index jelentősen nőtt az októberi-novemberi állapothoz képest. A növekvő fertőzésszámot öt brazíliai

egyetem (UFSJ-IFBA-Unifesp-Uneb-UnB) kutatóinak november 23-án megjelent tanulmánya egyértelműen a COVID-19 járvány második hullámának minősítette. Január első hetében Amazonas szövetségi államban a kórházak intenzív osztályainak telítettsége elérte a 100%-ot. Több állam nagyvárosában a fertőzés terjedésének megállítására éjszakai kijárási tilalmat, továbbá a kereskedelem és vendéglátó ipar működésének szigorú korlátozását rendelték el.

Braziliában már az összes államban van COVID-19 fertőzött beteg. A legfertőzöttebb szövetségi államok Sao Paulo, Rio de Janeiro, Ceará és Amazonas. Kontinens méretű országról lévén szó, a járvány stádiuma tagállamonként, de néha városonként is jelentős eltéréseket mutat.

Brazília szeptember 24-én bejelentette, hogy 2,5 milliárd reállal (410 millió EUR) csatlakozik az ENSZ COVID-19 elleni oltás kidolgozására létrehozandó nemzetközi megállapodásához, mely 2021-ben a brazil lakosság 10%-a számára biztosítja a vakcinát. Az Egészségügyi Minisztérium bejelentette, hogy január 21. – február 10. között megkezdik a COVID-19 elleni védőoltások országos és központilag koordinált beadását az AstraZeneca és a Pfizer oltásokkal.

2. sz. grafikon: COVID-19 halálesetek a rögzítés időpontja szerint

Forrás: Brazil Egészségügyi Minisztérium

Korlátozások és azok (tervezett) feloldási üteme

Lakossági korlátozások

Utazási korlátozások:

Az országba érkező és onnét induló nemzetközi légit forgalmat államilag nem korlátozzák, a légitársaságok azonban utasok hiányában áprilistól megritkították járataikat, így jelenleg heti 1-2-3 alkalommal vagy meghatározott napokon indítanak európai járatokat.

December 23-én rendeletileg ([PORTARIA N° 648, DE 23 DE DEZEMBRO DE 2020](#)) határozatlan időre meghosszabbították a külföldiek vízi és szárazföldi úton történő belépésének tilalmát. Ez alól mentesítették a paraguayi határátkelőhelyeket, ahol járványügyi ellenőrzés

mellett már megindulhatott a határmenti települések közötti személyforgalom, a lakóhelyet a határátlépésnél igazolni kell.

Légijáráttal azonban a külföldiek továbbra is szabadon léphetnek be az országba, de december 30-tól a beutazóknak az induló járatra való felszállásnál a beszállás előtt 72 órával korábban kiállított negatív „RT-PCR” COVID-19 teszteredményt mutató angol, spanyol vagy portugál nyelvű igazolást kell bemutatniuk az adott légitársaságnak. A negatív teszteredmény feltétele a Brazíliába való belépésnek. Ez alól mentesek a kísérővel utazó 12 év alatti gyermekek. A beutazóknak a COVID-19 járvány miatt elrendelt egészségügyi szabályok betartására vonatkozó [nyilatkozatot](#) is alá kell írni. A beutazásnak nem feltétele az egészségügyi biztosítás megléte. A nemzetközi és a belföldi repülőtereken továbbra is ellenőrzik az induló és érkező utasok testhőmérsékletét. A nemzetközi légitársaságok egy része PCR COVID-19 tesztet kér az utasoktól a Brazíliából Európába induló járatra való beszálláshoz.

A nemzetközi és a belföldi repülőtereken ellenőrzik az induló és érkező utasok testhőmérsékletét. A nemzetközi légitársaságok egy része COVID-19 tesztet kér az utasoktól az induló járatra való beszálláshoz.

Egyéb korlátozások, karantén intézkedések:

Brazíliában jelenleg is tilosak a csoportosulást jelentő nyilvános rendezvények.

Az országban nincs általános otthoni vagy hatósági karantén, de jogszabályt fogadtak el az esetleg szükségessé váló kényszerintézkedések foganatosításáról. **A külföldről érkezőkre vonatkozóan nincs általános, kötelező karantén.** Az egyes szövetségi államokban bevezetendő intézkedésekről a tagállami kormányzat dönt, így a kontinensnyi országon belül nagyok a különbségek. A társadalmi távolságtartásra vonatkozó szabályokat ugyanakkor valamennyi államban be kell tartani. **December 23-tól az Egyesült Királyságból és Észak-Írországból érkezőknek 14 napos kötelező karantént kell betartaniuk.** A brazil hatóságok leállították az Egyesült Királyságból működő légijáratokat.

Tervezett feloldási ütem:

A feloldás üteme a járványügyi adatok alakulásától (reprodukciós faktor), valamint a rendelkezésre álló kórházi kapacitásoktól függ, és szövetségi államonként nagy különbségeket mutat.

Sao Paulo város december 1-től újra a kereskedelmi és vendéglátóipari egységek működését korlátozó intézkedéseket rendelt el. Az egységek ismét csak kapacitásuk 40%-ával, rövidített nyitva tartással működhetnek. A korlátozások szintje a szeptember 11-i állapotnak felel meg.

Az országban a második legtöbb fertőzöttet regisztrált Rio de Janeiro városban november 1-től engedélyezték a szambaiskolák működését a járvány előtti létszám felével és járványügyi szabályokkal. A város vendéglátó helyeinek nyitva tartása november 1-től nem korlátozott, de a zárt helyiségekben az asztalok között kétféle méter távolságot és vendégszámban a 66%-os telítettséget kell tartani. A Rio de Janeiró-i tengerparti strandokon november 7-től engedélyezték a fürdőzők tartózkodását járványügyi szabályok betartásával, ami továbbra is

tiltja nagyobb csoportok kialakítását. A strandokon ettől a naptól kezdve a mozgóárusok működése is engedélyezett.

A Szenátus a járvány kitörése óta szeptember 22-én tartotta első jelenléti ülését. A központi államigazgatási szervek továbbra is „home office” rendszerben működnek.

Az iskolákban jelenleg nyári szünet van, a februári újra kezdés jelenléti vagy virtuális formájáról az illetékes szervek még nem döntöttek.

Szeptembertől a nagyobb városokban engedélyezték a színházak és a mozik csökkentett kapacitással való működését. A labdarúgó mérkőzések továbbra is közönség nélkül zajlanak. Az illegális évbúcsúztató magán rendezvények nagy száma miatt az egészségügyi hatóságok a fertőzésszámok januári megugrásától tartanak.

Gazdasági korlátozások

Gazdasági korlátozások:

Az országban március 20-án katasztrófahelyzetet hirdettek ki, majd a legtöbb államban elrendelték a **nem létfontosságú kereskedelmi és szolgáltató egységek bezárását, ami a vendéglátóipari helyeket is érintette**. A termelő egységeket (gyárak, üzemek) a korlátozások nem érintették kötelező jelleggel, ugyanakkor a kereslet csökkenése, illetve alapanyagbeszerzési nehézségek okán 41%-uk rövidebb-hosszabb időre megszakította tevékenységét. A legérintettebb ágazatok az idegenforgalom, a szabadidő-ipar, a repülőgépgyártás és a gépjárműgyártás, de az élelmiszer-kereskedelmen és az egészségügyi szolgáltatásokon kívül valamennyi ágazat jelentős veszteségeket könyvelhet el.

Korlátozásokat feloldó intézkedések:

Valamennyi szövetségi államban megkezdtek a kereskedelem és a szolgáltatások járványügyi korlátozásainak fokozatos feloldását. A működni kezdő gazdasági egységeknek előírták a COVID-19 elleni védekezés higiéniai és távolságtartási szabályait.

Áruforgalmi, kereskedelmi korlátozások

Exportkorlátozás

Március 23-tól a [13.993/2020 számú törvény](#) értelmében tilos a COVID-19 járvány elleni védekezéshez használatos fertőtlenítőszer, egészségügyi eszközök, gyógyszerek és immunbiológiai készítmények exportja. Az érintett termékek NCM (Mercosur Common Nomenclature) kóddal ellátott, teljes listája a következő, portugál nyelvű [linken](#) érhető el. **A korlátozás a járvány végéig tart.** Az Egészségügyi Minisztérium bejelentette, hogy január 21. – február 10. között megkezdik a COVID-19 elleni védőoltások országos és központilag koordinált beadását az AstraZeneca és a Pfizer oltásokkal. Ezzel összefüggésben januártól külön engedély szükséges injekciós tűk exportjához.

Vámmentesség

Brazília **vámmentessé tette** a lélegeztetőgépek alkatrészeinek, illetve a védőmaszkok alapanyagának importját. **A járvány végéig** Brazíliába vámmentesen vihetőek be a

lélegeztetőgépek, illetve védőmaszkok gyártásához szükséges alapanyagok és alkatrészek. Az új szabályok értelmében az eddigi 26%-os vámtarifa helyett vámmentesen importálhatók fémalkatrészek, szenzorok, érintőképernyő-panelek, memóriakártyák, akkumulátorok, illetve az arcmaszkok készítéséhez szükséges alapanyagok. A könnyítések március eleje óta több száz, a vírus elleni küzdelemben felhasználható terméket (alkoholgél, védőszemüvegek, tesztek, hidroxiklorokin, azitromicin, stb.) érintenek, amelyek közül egyes termékek korábbi vámtarifája elérte a 36%-ot. A vámmentes termékek NCM kóddal ellátott, termékcsoportok szerinti felsorolását a Külkereskedelmi Kamara portugál nyelvű határozatai tartalmazzák: [17/2020](#), [22/2020](#), [28/2020](#), [32/2020](#), [33/2020](#), [34/2020](#), [44/2020](#).

Logisztika és szállítmányozás állapota

Közúti, vasúti, légi és tengeri szállítmányozás

A szállítmányozás oroszánrésze (95%-a) **vízi úton** történik. A Nemzeti Vízi Közlekedési Ügynökség (ANTAQ) tájékoztatása szerint az áru fuvarozásban **nem tapasztaltak visszaesést, illetve fennakadást, és korlátozások bevezetéséről sincs tudomásuk**. A konténer ára – külföldre történő szállítás esetén – 2020. januárhoz képest április végéig 1.400 USD-ről 1.264 dollárra esett vissza. Megjegyzendő, hogy több személyszállításra szakosodott cég átállt áru fuvarozásra, ami növeli a kínálatot. A második és harmadik negyedévről nem közöltek adatokat.

A légiszállítás áprilisban a tavalyi év azonos periódusához képest 48%-kal esett vissza, fuvardíjai pedig megduplázódtak. Brazíliában a légi úton külföldről vagy külföldre szállított árucikkek (elsősorban gépek, elektromos berendezések, alkatrészek) 64%-át utasszállító gépek viszik, ugyanez az arány belföldi viszonylatban 79%. Az utasforgalom hatalmas visszaesésével drasztikusan beszűkült a légi áruszállítás fuvarkínálata. **A második negyedévben a visszaesés a tavalyi év azonos időszakához képest 40%-os, a harmadik negyedévben pedig 23%-os volt.**

A közúti fuvarozás – a Szállítmányozók és Logisztikai Szolgáltatók Országos Szövetsége (NTC&Logística) felmérése alapján – januártól április végéig a tavalyi év azonos időszakához képest **belföldön 45,16%-kal esett vissza. A külföldre irányuló áruszállítás 61%-os csökkenést mutatott. A fuvardíjakban nem volt jelentős változás.** A második és harmadik negyedévről nem közöltek adatokat.

Nagyobb árulogisztikai központok helyzete

Fennakadásról, korlátozásokról, illetve bezárásokról nincs tudomásunk.

Gazdasági kilátások

Várható GDP csökkenés

Az OECD december 1-i előrejelzése 2020-ra a brazil gazdaság 6%-os visszaesését, jövőre viszont már 2,6%-os bővülését prognosztizálja. (Megjegyzendő, hogy 2020 elején a brazil elemzők az idénre még 2,2%-os GDP növekedéssel számoltak, jelenleg viszont szintén 5% körüli visszaesést tartanak valószínűnek). A recesszió fő okai: a nemzetközi kereslet, így az export csökkenése, a nyersanyagárak, köztük a kőolaj zuhanása, illetve a társadalmi

távolságtartás miatti gazdasági leállás hatásai. A visszaesés legjobban a GDP 60%-át megtermelő szolgáltatási szektort, ezen belül is az előreláthatóan a 40%-kal csökkenő idegenforgalmat érinti. Nagy veszteségeket könyvelhet el a Petrobras nevű, állami többségű kőolajipari vállalat is. Becslések szerint a kőolaj hordónkénti árának minden 5 dolláros csökkenése 3 milliárdos USD veszteséget okoz az olajcégnek, emellett csökkenti a vállalat privatizációra kijelölt részeinek értékét, így a várható bevételeket.

Gazdasági mutatók és folyamatok

A Nemzetközi Valutaalap 2020-ra 14,7%-os, 2021-re pedig 13,5%-os munkanélküliséget prognosztizál. A válság hatására a harmadik negyedév végéig 14,6%-ra nőtt a munkanélküliség, ami jelenleg 14,1 millió embert érint. 2020-ban 11,3 millió munkahely szűnt meg az országban. Jelenleg a munkaképes korúak kevesebb, mint 50%-a dolgozik. A gazdaságelemzésben referenciának számító Getúlio Vargas Alapítvány Makroökonómiai Kutatóintézete által közzétett tanulmány kiemeli: a válság még jobban kiélezi a járvány előtt is jelentős társadalmi különbségeket, megnöveli a munkanélküliek és az informális munkát végzők számát. Gyors kilábalásra csak akkor van esély, ha a kormány intézkedéseinek köszönhetően a vállalatoknak sikerül talpon maradniuk, és nem lesznek tömeges elbocsátások, ellenkező esetben több éves válságkezelés következik.

A reál dollárhoz viszonyított, 2020. január óta mért mintegy 40%-os gyengülése a feltörekvő devizák ideji visszaeséséhez képest is jelentős. Külföldi elemzők fő okként említik, hogy Bolsonaro elnök válságkezelése kiélezi a politikai konfliktusokat, és csökkenti a válságból való gyors kilábalás esélyeit, emellett a **negatív reálkamatok**, a gyengélkedő gazdaság és a növekvő politikai kockázat távol tartják a befektetőket. 2020 első 10 hónapjában a brazil értéktőzsdén (BOVESPA) 17,6 milliárd USD-ral csökkentek a külföldi befektetések. A **fogyasztók bizalmi indexe** novemberhez képest decemberben 3,2 ponttal csökkent, és a 0-tól 200 pontig terjedő skálán 78,5 ponton áll. **A vállalkozók bizalmi indexe decemberben összességében nőtt:** az iparban 114,9 pontot (1,8 pontos emelkedés), a kereskedelemben 91,7 pontot (1,8 pontos csökkenés), míg a szolgáltatási szektorban 86,2 pontot (0,8 pontos csökkenés) ért el.

Előrejelzések szerint a **szolgáltatások 2020 végéig 16%-kal, az ipari termelés 12%-kal, a brazil GDP kétharmadát előállító háztartások fogyasztása 8%-kal, a bruttó bértömeg pedig 15%-kal esik vissza.** A Gazdasági Minisztérium a GDP visszaesését 2020-ban **4,5%-ra, az inflációt 3,13%-ra becsüli.** Előrejelzések szerint legalább **13%-os lesz az államháztartási hiány, a bruttó államadósság pedig megközelíti a GDP 100%-át.** A Standard & Poor's 2020. április 6-án, a Fitch Ratings pedig május 5-én stabilról BB negatívra rontotta Brazília államadós-osztályzatát. A Moody's május 15-én nem változtatott Brazília eddigi, Ba2-es besorolásán, amely két szinttel marad el a befektetésre ajánlott kategóriától.

Kiemelt ágazatok helyzete

Vízipar

A COVID-19 járvány előtérbe helyezte Brazília ivóvízellátási és szennyvízkezelési hiányosságait. A Nemzeti Víz- és Szennyvízkezelési Információs Hálózat (SNIS) adatai szerint **35 millió brazil otthonában nincs ivóvíz, 100 millióan pedig szennyvízhálózati csatlakozással nem rendelkező lakásban élnek.** A Képviselőház és a Szenátus megszavazta az új ivóvízellátási és szennyvízkezelési törvény-tervezet (PL 4.162/2019), amely lehetővé teszi a magánszektor új projektekbe való hangsúlyosabb bekapcsolódását. A szabályozás azokat az önkormányzatokat részesíti állami támogatásban, amelyek koncesszióba adják, vagy privatizálják ivóvízellátási, illetve szennyvízkezelési szolgáltatásaikat. Brazília célja, hogy 2033-ig minden otthonban legyen ivóvíz, illetve szennyvízhálózati csatlakozás. Ehhez **évente 53 milliárd reál (10,01 milliárd USD) befektetést irányoztak elő,** ami a járvány okozta válság hatására bizonyára csökken, de továbbra is a kormány egyik prioritása marad. A jelenleg folyamatban lévő vagy még erre az évre kiírandó vízipari projektek értéke 45,7 milliárd reál (8,64 milliárd USD), ebből a magánszektor részaránya előreláthatólag 24,5 milliárd reált (4,63 milliárd USD) tesz ki. **Brazil partner részvételével számos magyar vízipari technológiát értékesítő cég jó eséllyel indulhat tendereken, ugyanakkor a brazil reál dollárhoz viszonyított erőteljes gyengülése rontja az import technológiák és berendezések versenyképességét.**

Gépjárműgyártás

A brazil GDP 4,5%-át létrehozó autógyártás 315 ezer embernek és 7,3 ezer autókereskedőnek ad munkát. Az argentin válság már 2019-ben jelentősen visszavetette a brazil gépjárműexportot, majd 2020 első két hónapját a Kínából érkező alkatrészek késedelme, a márciustól májusig tartó periódust pedig a járvány miatti leállás nehezítette. **A leállás az első félévben 10 ezer autógyári és 20 ezer alkatrészkészítő üzemi dolgozó munkahelyét szüntette meg, és az autókereskedők 30%-a ment tönkre.** 2020 végéig a számok jelentős emelkedése várható. 2020 áprilisában az előző év azonos hónapjához képest 80%-kal csökkentek az eladások, a kevés működő autógyár kapacitásának 20-30%-án termelt. A második negyedévben 2019 azonos periódusához képest 37%-os volt a visszaesés, januártól szeptemberig pedig 44,8%-os. Elemzők szerint a 2019-es értékesítési szint (2.665.583 gépkocsi) újbóli megközelítéséhez az autóiparnak legalább 3 évre lesz szüksége. A brazil gépjárműipar válsága ugyan visszaveti az alkatrészek iránti keresletet, ugyanakkor **több autógyárat új beszállítók keresésére ösztönöz, ami esélyt ad a brazil piac felé orientálódó magyar exportőröknek.**

Vasércbányászat

Brazília évi 398 millió tonnával Kína és Ausztrália után a világ legnagyobb vasérctermelője, Ausztrália mögött pedig a második legnagyobb exportőre. **A bányászat járvány miatti lassulása 2020 áprilisa óta a világgiazi ár 20%-os emelkedését eredményezte,** ami részben a kínai gazdaság újra indulásának, részben a brazil export 25%-os csökkenésének köszönhető. Az áremelkedés kitűnő hír a brazil vasércbányászati óriásvállalatoknak (BHP Group, Rio Tinto PLC, Vale), ugyanakkor világszerte **áremelkedést idézhet elő a gépjármű és az építőiparban.**

Gazdasági válságkezelő intézkedések

Fiskális intézkedések

Munkavállalók, családok. A kormány havi 46 milliárd reált (8,7 milliárd USD) fordít a formális munkaviszonnyal nem rendelkezők, a mikrovállalkozók és a kisjövedelműek megsegítésére. A fent említett csoportok a válság első hónapjaiban havi 600 reál (113,4 USD), a kiskorú vagy családjukat egyedül eltartó szülők pedig havi 1.200 reál (226,8 USD) juttatásban részesültek. A támogatások értéke októbertől az év végéig terjedő időszakban felére csökkent, 2021 januárjától pedig megszűnt. A Gazdasági Minisztérium becslése szerint az intézkedés 79,2 millió munkavállalót érintett, mely a munkaképes lakosság csaknem 80%-a. A kormány ezen kívül további 1,2 millió emberre terjesztette ki a személyenként átlagosan 191 reál (36,1 USD) értékű családtámogatási ellátást („Bolsa Família”), amelyet a korábbi kedvezményezettekkel együtt összesen 14,2 millió családnak folyósít. Az intézkedésekhez társul még adó- és járulékfizetési haladék, állami bankok által nyújtott kedvezményes hitel, hitelvisszafizetési moratórium, valamint a 13. havi nyugdíj előrehozott kifizetése.

Vállalatok. A munkáltatóknak lehetővé tették, hogy 3 hónapon keresztül 25%, 50%, illetve legfeljebb 70%-kal csökkentsék a munkaidőt és ilyen arányban a fizetéseket. A munkavállalók kieső jövedelmének egy részét az állam munkanélküli segélyként pótolta. Az intézkedés becslések szerint mintegy 12 millió ember elbocsátását akadályozta meg. Állami támogatást kapott továbbá a Brazíliában működő 12 millió mikro- és kisvállalkozás, amely a munkavállalók felét foglalkoztatva a GDP egynegyedét termeli meg. A közepes és nagyvállalatok számára a Nemzeti Fejlesztési Bank (BNDES) és a szintén állami Szövetségi Takarékpénztár (Caixa Econômica Federal) összesen 100 milliárd reálos (18,9 milliárd USD) hitelkeretet bocsátott rendelkezésre. Ebből a BNDES 10 milliárd reálos (1,89 milliárd USD) mentőcsomagot ajánlott fel a bajba került légitársaságoknak. Rajtuk kívül segítségre számíthatnak még a jelentős bevételkiesést elszenvedő közüzemi szolgáltatók, illetve más stratégiaiul fontos nagyvállalatok.

Szövetségi államok és önkormányzatok. A kormány számukra a szövetségi költségvetésből négyhavi részletben 60 milliárd reált (11,34 milliárd USD) biztosít, melyből 10 milliárd reál (1,88 milliárd USD) a COVID-19 járványvédelmi intézkedések költségét fedezi, a maradék pedig a gazdasági leállás miatt kieső helyi adóbevételeket pótolja. A mentőcsomag részeként az államok 2020. december 31-ig felmentést kaptak az szövetségi szervekkel és az állami bankokkal szemben fennálló, összesen 60 milliárd reált (11,34 milliárd USD) kitevő tartozásaik törlesztése alól, amelyek esedékessége 2022-re toródik.

Monetáris intézkedések

A pénzügyi rendszer stabilitásának megőrzése. A Központi Bank 2020 márciusában 0,5 százalékponttal 3,75%-ra, májusban 3%-ra, júniusban 2,25%-ra, augusztusban pedig 2%-ra csökkentette az irányadó kamatlábat. A kamatvágás a járvány gazdaságra gyakorolt negatív hatását igyekszik ellensúlyozni. Az alacsonyabb kamatszinttől a vállalatok befektetési kedvének növekedését és a gazdaság élénkülését várják. A pénzintézetek tartalékképzési kötelezettségének csökkentésével a Központi Bank 203 milliárd reál (38,37 milliárd USD) hitelezésre fordítható, mozgó tőkét hagyott a bankoknál, emellett – a bankrendszer likviditását

biztosítandó – a brazil GDP 16,7%-nak megfelelő összeg áll a pénzintézetek rendelkezésére. A gyengülő reál volatilitásának mérséklésére a valutatartalékokból eddig 49 milliárd dollárt értékesítettek. A Központi Bank eddig hatékonynak ítélt intézkedéseivel a válságkezelés meghatározó szereplőjévé vált.

Válságkezelési és kilábalási stratégia

Valutaalap értékelése szerint a brazil válságkezelés legfigyelemreméltóbb eredménye, hogy kormány rekordidő alatt regisztrált és segélyezett mintegy 30 millió, formális munkaviszonnyal nem rendelkező, az ellátórendszerek számára „láthatatlan” állampolgárt, akiknek veszélybe került a megélhetése. Megerősödött az állami szerepvállalás, a kormány intézkedéseinek köszönhetően nem állt le a gazdasági vérkeringés, ugyanakkor a **válságból való kilábalás stratégiáját a gazdaságvezetés már a magánszektor fokozott szerepvállalásával képzei el.** Paulo Guedes gazdasági miniszter stratégiájának főbb elemei:

- Az államháztartási reform folytatása, a nyugdíjreformot követően az adóreform keresztülvitele, az államigazgatás költségeinek csökkentése.
- További privatizáció. 2019-ben a privatizáció és állami tőke kivonások révén a kormány 105,4 milliárd reál (19,92 milliárd USD) bevételhez jutott. A 2020-ra tervezett, 150 milliárd reál (28,35 milliárd USD) értékű privatizációs bevételek nagy része előreláthatóan csak 2021-ben folyik be a költségvetésbe. A tervek szerint eladásra kerülnének az Állami Pénzverde, a Posta, a nyugdíjfolyósító intézet informatikai háttérét biztosító Dataprev, továbbá az elektromos energia országos termelésében és elosztásában jelentős szerepet betöltő Electrobras.
- PPI és PPP-projektek indítása. Az innovációs célú közbeszerzéseket elsősorban a szennyvíztisztítás területére koncentrálnak.
- Tengeri kőolaj-lelőhelyekre kiírt koncessziók további értékesítése.
- A befektetési környezet javítása. Brazília a Világbank Doing Business 190 országból álló rangsorában a 124. helyet foglalja el, az adózás bonyolultságát tekintve pedig 184.
- Termelési láncok újraindítása külföldi hitelek felvételével.

A miniszter az állam gazdasági szerepvállalását kizárólag a költségvetési fegyelem betartásával tartja elképzelhetőnek, ezért nem támogatja a nagyszabású állami infrastruktúra-fejlesztéseket, amelyek könnyen „az Argentína, illetve Venezuela által bejárt tévutakra vezetnek.” Helyzetértékelése: „Iránytűvel a kezünkben kerültünk nagy gödörbe, így megtaláljuk a kiutat.”

Exportpiaci lehetőségek magyar cégek számára

A Covid-19 járvány idején előtérbe került ágazatok

- **Ivóvíz- és szennyvíztisztítással összefüggő vízipari technológiák:** Brazíliát jellemző óriási hiányosságok a járvány idején hatványozottan előtérbe kerültek. 35 millió brazil otthonában nincs ivóvíz, 100 millióan pedig szennyvízhálózati csatlakozással nem rendelkező lakásban élnek. A problémák kezelése kormányprioritás. **Brazil partner részvételével számos magyar vízipari technológiát értékesítő cég jó eséllyel indulhat tendereken, ugyanakkor a brazil reál dollárhoz viszonyított erőteljes gyengülése rontja az import technológiák és berendezések versenyképességét.**

- **Egészségipari termékek, orvosi műszerek, gyógyszer alapanyagok:** Az egyébként is importra szoruló országban a járvány idején megnövekedett a kereslet. Több cég nyitott online B2B-k szervezésére.
- **Szél- és napenergia parkok létesítéséhez szükséges berendezések, alkatrészek:** Kínából akadozik az import, új beszállítókat keresnek.
- **Gépjármű-alkatrészek:** A gépjárműgyártás visszaesése okán új, olcsóbb beszállítókat keresnek. A brazil gépjárműipar válsága ugyan visszaveti az alkatrészek iránti keresletet, ugyanakkor **több autógyárat új beszállítók keresésére ösztönöz, ami esélyt ad a brazil piac felé orientálódó magyar exportőröknek.**
- **Vegyipari, illetve kőolaj-finomítással kapcsolatos technológiák, berendezések:** Az év első 3 hónapjában mért 19%-os olajárcsökkenésnek köszönhetően Brazília állami többségű olajvállalata, a *Petrobras* a termelés- és működésoptimalizálásban érdekelt, ezért új beszállítókat keres.
- **Biztonsági, valamint terület- és objektumvédelmi rendszerek, eszközök, szoftverek:** A válság okán romló közbiztonság fókuszba helyezi a biztonságtechnikát.

Elérhető nemzetközi tenderek

A fenti pontban említett ágazatokban magyar vállalatok kizárólag brazil cég partnereként, vagy braziliai székhelyű leányvállalat alapítása esetén pályázhatnak. A szennyvíz-tenderek kiírása folyamatos, általában tagállami kormányzati közbeszerzési eljárások keretében kerülnek közzétételre. A többi ágazatban érdemes a brazil nagyvállalatok weboldalán található beszállítókapun regisztrálni.